

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Lahti University of Applied Sciences

TŠAIKOVSKIN

PIANOKONSERTTO Nro 1

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Musiikin koulutusohjelma
Instrumenttiopetus
Opinnäytetyö
Kevät 2015
Alexandr Merkulov

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU

Merkulov, Alexandr

Instrumenttiopetuksen suuntautumisvaihtoehdon opinnäytetyö, 26 sivua, 1
liitesivu

Kevät 2015

TIIVISTELMÄ

Tässä taiteellis-toiminnallisessa opinnäytetyössä käsittelem Tšaikovskin ensimmäistä pianokonserttoa, sen ensimmäistä osaa. Olen harjoitellut sen ja esittänyt tuota teosta. Syvennän tässä kirjallisessa työssä käsitystäni Tšaikovskin elämästä ja tuotannosta, analysoin pianokonsertton ensimmäistä osaa sekä yritän kuvailla Tšaikovskin tyyliä.

Opinnäytetyön julkaisemattomana liitteenä on videotallenne, jossa soitan Tšaikovskin konsertton ensimmäisen osan pianostemman.

Asiasanat: säveltäjä, romantiikko, pianokonsertto

Lahti University of Applied Sciences
Merkulov, Alexandr

Degree Programme in Instrumental Pedagogy, 26 pages, 1 appendix

Spring 2015

ABSTRACT

In this artistic and functional final project I deal with the first movement of Tchaikovsky's first piano concerto. I have studied and performed that piece. In this thesis I delve into Tchaikovsky's life and works, analyze the concerto's first part and try to describe the style of Tchaikovsky.

A video recording, on which I play the concerto's first movement, is included as an unpublished attachment.

Key words: composer, romantic, piano concerto

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	TŠAIKOVSKI	6
2.1	Elämä	6
2.1.1	Opiskelu	6
2.1.2	Opettajuus	6
2.1.3	Matkustaminen, kihlaus ja ero	7
2.1.4	Konsertointi ja loppuelämä	8
2.2	Taide	8
2.3	Tuotanto	10
3	PIANOKONSERTTO NRO 1	13
3.1	Pianokonsertton historia	13
3.1.1	Konsertton säveltäminen	13
3.1.2	Esiintyminen	14
3.1.3	Rakenne	15
3.2	Musiikkianalyysi 1 osa	16
3.3	Artur Rubinstein	21
4	POHDINTA	23
	LÄHTEET	24
	LIITE: TIETOA KIRJOITTAJISTA	25

1 JOHDANTO

Tässä taiteellis-toiminnallisessa opinnäytetyössäni tarkastelen Pjotr Iljits Tšaikovskin elämän kulkua, musiikin tyyliä ja merkitystä musiikin maailmassa. Käsitelen myös ensimmäisen pianokonsertton ensimmäistä osaa, josta olen tehnyt musiikkianalyysin. Olen soittanut teoksen ja tallentanut sen äänitteelle, joka on osa tätä opinnäytetyötä. Tavoitteenani on saada lukija kiinnostumaan Tšaikovskin musiikista, ymmärtämään hänen musiikkinsa yleispiirteitä ja tyyliä ensimmäisen pianokonsertton kautta.

Tarkastelen teosta pianistin näkökulmasta. Analyysi on ollut mukana teoksen harjoitteluprosessissa alusta asti, mutta opinäytetyön kautta käsitykseni teoksesta vielä tarkentui ja syventyi. Tämä teos on laajasti tunnettu ja monet tuntevat Tšaikovskin pelkästään tämän teoksen perusteella. Ensimmäistä pianokonserttoa voisi pitää jopa hänen pääteoksenaan.

Pianistina minua kiinnostaa Tšaikovskin elämän ja musiikin suhde. Pohdin, mitä kyseisen pianokonsertton taustalle kätkeytyy, mitä siitä on kirjoitettu ja millaisissa olosuhteissa tämä rikas ja monivivahteinen teos syntyi.

2 TŠAIKOVSKI

Pjotr Iljits Tšaikovski 1840-1893 Venäjä

2.1 Elämä

Pjotr Tšaikovski syntyi Venäjän keisarikunnassa, Kaman kylässä, Vyatkan maakunnassa. Omien sanojensa mukaan säveltäjä kasvoi ympäristössä, joka oli hänen varhaisessa lapsuudessaan täynnä sanoinkuvaamatonta kauneutta, mikä ominaispiire kuuluu myös venäläiseen kansanmusiikkiin. Hän aloitti pianonsoiton varhain. Hänen ollessaan vasta 14-vuotias hänen äitinsä kuoli koleraan. Tšaikovski joutui ottaamaan vastuun nuoremman veljensä kasvattamisesta. Nuoremman veljen muistelmien mukaan Pjotr Tšaikovski oli ”vaatimaton, viisas ja kokenut opettaja, eikä kaikkein rakastavin ja lempein äitikään ei olisi voinut korvata meille sitä hoivaa, jonka Pjotr tarjosi”. (Tšaikovski: Perheen muistelmat 1895).

2.1.1 Opiskelu

Valmistuttuaan Pietarissa lainopillisesta tiedekunnasta 1859, hän palveli oikeusministeriön toimistossa vuonna 1863. Lisäksi hän opiskeli musiikkia venäläisessä musiikkitalossa (musiikkiopistossa), joka oli 1862 muunnettu Pietarin Konservatorioksi. Konservatoriossa hän opiskeli sävellystä A. G. Rubinsteinin luokalla. Konservatorioaikanaan sävelsi muutamia kappaleita pianolle sekä kvartetton. Hän valmistui konservatoriosta vuonna 1865. (Glebov & Tšaikovski 1922.)

2.1.2 Opettajuus

Vuonna 1866 Tšaikovski muutti Moskovaan juuri avatuun Moskovan Konservatorioon opettajansa Nikolai Rubinsteinin kutsusta. Konservatoriossa Tšaikovski opetti kenraalibassoa, harmoniaa, soinnutusta ja musiikin teoriaa. Yksi hänen oppilaistaan oli Sergey Taneyev. Tšaikovski oli aktiivisesti mukana

Moskovan taide-elämässä, ja siinä yhteydessä hän tapasi Leo Tolstoin, Alexander Ostrovskyn (joka myöhemmin kirjoitti libreton OperaVoivode) ja 1868 - säveltäjät, jotka saivat hänet kiinnostumaan ohjelmamusiikista. Näinä vuosina hän sävelsi ensimmäisen sinfonian ja alkusoitto-fantasian "Romeo ja Julia" (1869).

Tšaikovskin musiikki kattaa 1870-luvulla eri tyylilajeja. Hän sävelsi oopperat "Opritsnik" ja "Seppä Vakula", Joutsenlampi-baletin, toisen ja kolmannen sinfonian sekä fantasian "Francesca da Rimini". Lisäksi hän sävelsi ensimmäisen pianokonserton, muunnelmia, muun muassa Rokokoo-muunnelmat sellolle ja orkesterille, kolme jousikvartettoa ja muutakin (Kunin I.F. 1958, 57).

2.1.3 Matkustaminen, kihlaus ja ero

Vuonna 1876 Tšaikovski matkusti veljensä Modestuksen kanssa Pariisiin. Vahvan vaikutelman Tšaikovski sai Georges Bizet'n oopperasta Carmen, joka sai ensi-iltansa vuotta aikaisemmin. Matkalla takaisin Tšaikovski kävi veljensä kanssa Wagner-festivaaleilla Bayreuthissa, jossa he henkilökohtaisesti tutustuivat Franz Lisztiin ja Richard Wagneriin.

Heinäkuussa 1877 Tšaikovski meni kihloihin Antonina Milyukovan kanssa, joka oli häntä kahdeksan vuotta nuorempi. Milyukov lähetti säveltäjälle kirjeitä ja uhkasi jopa itsemurhalla, jos tämä ei menisi hänen kanssaan naimisiin. Tuona aikana Tšaikovski työskenteli Jevgeni Onegin- oopperan parissa, mutta toisin kuin hänen oopperansa sankari hän ei kieltäytynyt naimatarjouksesta. Kuitenkin jo syyskuussa säveltäjä oli pettynyt avioliittoon ja aikoi jopa itse tehdä tästä syystä itsemurhan (Sokolov 1994, 76)

Eron jälkeen Tšaikovski lakkasi toimimasta Moskovan Konservatoriossa ja lähti yhdessä veljensä Anatolin kanssa Sveitsiin. Matka olimahdollinen Nadezhda von Meckin avulla. Tämä oli varakas leski ja Tšaikovskin musiikin vannoutunut ihailija, joka myös tuki säveltäjää taloudellisesti. Yhteisestä sopimuksesta he eivät koskaan tavanneet toisiaan. Yhteydenpito Tšaikovskin ja von Meckin välillä tapahtui vain kirjeitse.

Vuonna 1878 Tšaikovskin Jevgeni Onegin ja neljäs sinfonia valmistuivat ja säveltäjä oli niihin tyytyväinen. Hän on todennut: "Tunnen suurta mielihyvää, tietoisuudesta, että olen luonut kaksi suurta teosta, joissa mielestäni otin merkittävän askeleen eteenpäin" (Tšaikovski)

Koko elämänsä ajan Tšaikovski matkusti jatkuvasti sekä kotimaassa että ulkomailla. Vuonna 1885 hänet valittiin venäläisen musiikkitalon johtajaksi Moskovan osastossa. Tšaikovskin musiikki tuli tunnetuksi sekä Venäjällä että ulkomailla.

2.1.4 Konsertointi ja loppuelämä

Tšaikovski toimi kapellimestarina, ja vuosina 1887 - 1888 hän teki kapellimestarina ensimmäisen Euroopan kiertueen. Konserttimatkat loivat siteitä länsimaisiin muusikkoihin, joihin kuuluivat muun muassa: Hans von Bulow, Edvard Grieg, Antonin Dvorak, Gustav Mahler, Arthur Nikish ja Camille Saint-Saens. Keväällä 1891 Tšaikovski teki matkan Yhdysvaltoihin. Hän toimi omien kappaleidensa kapellimestarina New Yorkissa, Baltimoressa, ja Philadelphiassa ja sai menestystä (Glebov 1922, 101).

Hieman yli 50-vuotiaana Tšaikovski oli jo sairas, masentunut ja katkeran tietoinen omasta kuolevaisuudestaan. Viimeiset vuodet muusikko vietti Klin kaupunginosassa, Moskovan alueella, jossa nyt on hänelle omistettu museo. Vielä kuudestoista lokakuuta 1893 hänellä oli menestyksekkäs sinfonian ensi-ilta Pietrissa kun yhdeksän päivän päästä siitä hän yllättäen kuoli. Virallisen version mukaan Tšaikovski joi epähuomiossa keittämätöntä vettä ja kuoli koleraan, mutta melko tuoreen teorian mukaan hän myrkytti itsensä koska halusi välttyä seksiskandaalilta; kumpikaan teoria ei kuulosta vakuuttavalta.

2.2 Taide

Tšaikovskin intensiivinen ja tunnekylläinen musiikki yhdistelee erilaisia aineksia hyvin omaperäisesti. Hän yhdistää venäläisiä kansanlauluja länsieurooppalaisiin

sävellystekniikoihin, liittää toisiinsa kansallismielisiä elementtejä ja erittäin henkilökohtaisia aineksia ja yhdistää mahtipontisuutta mieleenpainuvaan ja kauniiseen sävelkieleen. Tšaikovskin sukupuoli-identiteetti ja sen suhde hänen musiikkiinsa sekä hänen kuolemaansa ympäröivä salamyhkäisyys puhuttavat edelleen, mutta hänen musiikkinsa on aina yhä rakastettua.

Tšaikovskin musiikille on ominaista melodinen rikkaus. Mutta kuitenkin, Tšaikovski on romanttisen aikakauden sinfonikko. Asafjev kuvailee hänen taidettaan seuraavasti: "Kuulija kokee, että musiikki tuntuu kasvavan, kukkivan, että tunteet rikastuvat, että suru ja ilo, valon ja pimeys, rakkaus ja viha vertautuvat ja liittyvät toisiinsa. Kuulija tuntee kaiken tämän ja tunnistaa tutun sykkeen ja elämänsä kontrastit. Mutta kaikki on samalla selvää, tuntuu, että kaikki nämä ilmiöt musiikissa eivät tapahdu vain rajoittuneessa itsessä, että ne eivät ole ristiriidassa objektiivisen todellisuuden kanssa, jossa tapahtuu kehitystä." (Asafjev 1954, 34).

Tšaikovski korostioopperan merkitystä. Hänen mielestään se voisi olla koko kansan, ei vain pienen piirin musiikkia (Tšaikovski & Taneev 1951, 169). Tšaikovskin oopperoissa rikkaat laulumelodiat kytkeytyvät jännittävään sinfoniseen kehittelyyn ja ne puolestaan heijastavat sielun dynamiikkaa psykologisessa viitekehyksessä. Kuitenkin, säveltäjä ottaa huomioon musikaalisia sääntöjä, hän hakee joustavia ominaisuuksia musiikissa ja määrittelee huolellisesti historiallisen taustan korostaen, että oopperaa ei pitäisi ainoastaan kuunnella vaan myös katsella.

Tšaikovskin varhaiset sävellykset jakoivat mielipiteitä: esimerkiksi viulukonsertto ja ensimmäinen pianokonsertto saivat huonot arvostelut, mutta toisaalta Tšaikovski kykeni säveltämään myös 6. sinfonian ja Patarouvan kaltaisia teoksia, joita yleisesti pidetään mestariteoksina. Jotkut Tšaikovskin sävellyksistä näyttävät heijastelevan hänen elämäänsä: Jevgeni Oneginin ”kirjekohtauksessa” Tatjana tunnustaa kirjeessä rakkautensa Oneginille, aivan kuten Antonina tunnusti rakkautensa Tšaikovskille kirjeessään.

Myöhemmistä teoksista 4. sinfonia kuvastaa Tšaikovskin epätoivoa pikaiseen eroon päätyneen avioliiton johdosta vapaasti soljuvien orkesterisarjojen viestiessä

eron jälkeisten ”vaellusvuosien” vapaudentunteesta. Vaarana kuitenkin on, että viitauksia säveltäjän elämään löydetään sieltäkin, missä niitä ei todellisuudessa ole. Schumannin, Beethovenin ja Glinkan vaikutus kuuluu Tšaikovskin orkesteriteoksissa selvästi, ja hänen musiikkiinsa liittyy usein psykologinen pohjavire tai ohjelma, jonka myötä keskeiset teemat muntuvat sävellyksen edetessä (esimerkiksi kolme viimeistä sinfoniaa).

Tšaikovski hyödynsi musiikissaan myös kansansävelmiä. Viulukonsertto ja ensimmäinen kolmesta pianokonsertosta ovat tuttuja bravuurinumeroita, jotka vaativat solistilta taituruutta, kun taas baletit *Joutsenlampi*, *Prinsessa Ruusunen* ja *Pähkinänsärkijä* vilisevät säveltäjälle tunnusomaisia täyteläisiä melodioita. (Zitomirski 1936, 62.)

Tšaikovski oli säveltäjä, joka sävelsi musiikkia kaikissa tyyllilajissa, mutta hänen päätyylilajinsa olivat sinfonia ja baletti.

2.3 Tuotanto

- Op. 1: Pikkukappaleita pianolle (Nro 1, Scherzo à la Russe, nro 2, Impromptu, es-molli)
- Op. 2: *Souvenir de Hopsal* pianolle
- Op. 3: Sonaatti cis-molli pianolle
- Op. 4: Nocturne F-duuri pianolle
- Op. 5: Romanssi g-molli pianolle
- Op. 6: 6 laulua pianosäestyksellä
- Op. 7: Ooppera *Vojevoda*
- Op. 8: Ooppera *Undine*
- Op. 9: Masurkka Es-duuri pianolle
- Op. 10: Pikkukappaleita pianolle
- Op. 11: Jousikvartetto nro 1 D-duuri
- Op. 12: Impromptu C-duuri pianolle
- Op. 13: Sinfonia nro 1 g-molli *Talviunelmia*
- Op. 14: Ooppera *Opritšnik*
- Op. 15: Ooppera *Seppä Vakula*
- Op. 16: 6 laulua pianosäestyksellä

- Op. 17: Sinfonia nro 2 c-molli *Vähävenäläinen*
- Op. 18: Sinfoninen fantasia *Myrsky* orkesterille
- Op. 19: Pikkukappaleita pianolle
- Op. 20: Baletti Joutsen lamppi
- Op. 21: Pikkukappaleita pianolle
- Op. 22: Jousikvartetto nro 2 F-duuri
- Op. 23: Pianokonsertto nro 1 b-molli
- Op. 24: Ooppera Jevgeni Onegin
- Op. 25: 6 laulua pianosäestyksellä
- Op. 26: *Melankolinen serenadi* viululle ja orkesterille
- Op. 27a: Musiikkia näytelmään *Lumikki*
- Op. 27b: 6 laulua pianosäestyksellä
- Op. 28: 6 laulua pianosäestyksellä
- Op. 29: Sinfonia nro 3 D-duuri *Puolalainen*
- Op. 30: Jousikvartetto nro 3 es-molli
- Op. 31: *Slaavilainen marssi* orkesterille
- Op. 32: Sinfoninenfantasia *Francesca da Rimini* orkesterille
- Op. 33: *Rokokoo-muunnelmat* sellolle ja orkesterille
- Op. 34: *Valse Scherzo* sooloviululle ja jousiorkesterille
- Op. 35: Viulukonsertto D-duuri
- Op. 36: Sinfonia nro 4 f-molli
- Op. 37a: *Vuodenajat* pianolle
- Op. 37b: Sonaatti G-duuri pianolle
- Op. 38: 6 laulua pianosäestyksellä
- Op. 39: *Lastenalbumi* pianolle
- Op. 40: Pikkukappaleita pianolle
- Op. 41: *Liturgia* sekakuorolle a cappella
- Op. 42: *Souvenird'unlieucher* viululle ja pianolle
- Op. 43: Orkesterisarja nro 1 d-molli
- Op. 44a: Ooppera *Orleansin neitsyt*
- Op. 44b: Pianokonsertto nro 2 G-duuri
- Op. 45: *Italialainen kapriisi* orkesterille
- Op. 46: 7 duettoja pianosäestyksellä
- Op. 47: 7 laulua pianosäestyksellä
- Op. 48: Serenadi C-duuri jousiorkesterille

- Op. 49: Juhla-alku-soitto 1812 orkesterille
- Op. 50: Pianotrio a-molli *Suuren taiteilijan muistolle*
- Op. 51: Pikkukappaleita pianolle
- Op. 52: Ooppera *Mazepa*
- Op. 53: Orkesterisarja nro 2 C-duuri
- Op. 54: 16 lastenlaulua pianosäestyksellä
- Op. 55: Orkesterisarja nro 3 G-duuri
- Op. 56: Konserttifantasia G-duuri pianolle ja orkesterille
- Op. 57: 6 laulua pianosäestyksellä
- Op. 58: *Manfred-sinfonia* orkesterille
- Op. 59: *Seppä Vakula* -oopperan uudistettu laitos *Tohvelit*
- Op. 60: 12 laulua pianosäestyksellä
- Op. 61: Orkesterisarja nro 4 Es-duuri *Mozartiana*
- Op. 62: *Pezzocapriccioso* sellolle ja orkesterille
- Op. 63a: Ooppera *Lumoajatar*
- Op. 63b: 6 laulua pianosäestyksellä
- Op. 64: Sinfonia nro5 e-molli
- Op. 65: 6 laulua pianosäestyksellä
- Op. 66: Baletti *Prinsessa Ruusunen*
- Op. 67: Alkusoittofantasia *Hamlet* orkesterille
- Op. 68: Ooppera *Patarouva*
- Op. 69a: Musiikkia näytelmään *Hamlet*
- Op. 69b: Ooppera *Jolanta*
- Op. 70: Jousisekstetto d-molli *Muistoja Firenzestä*
- Op. 71: Baletti *Pähkinänsärkijä*
- Op. 72: Pikkukappaleita pianolle
- Op. 73: 6 laulua pianosäestyksellä
- Op. 74: Sinfonia nro 6 h-molli *Pateettinen*
- Op. 75: Pianokonsertto nro 3 Es-duuri
- Op. 76: Impromptu B-duuri pianolle
- Op. 77: Sinfoninen runo *Fatum* orkesterille
- Op. 78: Sinfoninen balladi *Vojevoda* orkesterille
- Op. 79: *Andante ja finaali* pianolle ja orkesterille (alunperin 3. pianokonserton 2. ja 3. osa)
- ilman opusnumeroa mm. alkusoittofantasia *Romeo ja Julia*

3 PIANOKONSERTTO NRO 1

Keskityn tässä luvussa tarkastelemaan ensimmäistä pianokonserttoa, joka on minulle pianistina tuttu teos.

3.1 Pianokonserton historia

Pianokonsertto № 1 b molli, op 23, on sävelletty vuosina 1874-1875. Tämä on yksi kuuluisimmista pianokonsertoista maailmassa. Tšaikovski halusi ensin antaa sen Rubinsteinille soitettavaksi, mutta tämän mielestä konsertto oli liian vaikea, joten hän kieltäytyi (Zitomirski 1936, 62).

Tšaikovski ei kuitenkaan halunnut perua konsertteja. Hän pyysi tunnettua saksalaista pianistia, Lisztin oppilasta, Bulowia, soittamaan sen. Bulow esitti teoksen ensimmäistä kertaa konsertissa Yhdysvalloissa, Bostonissa.

Venäjällä konserton ensiesitti Taneev. Kirjeessään hän kutsui sitä Venäjän ensimmäiseksi pianokonsertoiksi. Tuota konserttoa voidaan pitää ensimmäisenä pianokonserttona Venäjän klassisessa musiikissa (Zitomirski 1936, 62-63).

3.1.1 Konserton säveltäminen

Konsertossa kuullaan teemoja ukrainan kansanmusiikista, niitä Tšaikovski oli kuullut Ukrainassa. Säveltäjä kirjoitti: "Kuuntelin sokeiden ihmisten lyyralauluja". Lyyralauluiksi kutsutaan lauluja, joita sokeat laulajat säestävät lyyralla, jolla ei ole kuitenkaan mitään tekemistä antiikin lyyran kanssa. Se on merkittävää, että kaikki sokeat laulajat lauloivat siellä samoja vanhoja lauluja myös samalla säestyksellä. Konserton finaalissa Tšaikovski käyttää ukrainalaista kappaletta "Tule ulos, ulos, Ivanku." (Larosh 1962, 24.)

Kuten edellä mainitsin, Rubinstein ei pitänyt konsertosta, se oli hänestä liian vaikea. Hän oli myös sitä mieltä, että konsertto on huono ja epäpianistinen. Tšaikovski ei kuitenkaan halunnut tehdä siihen muutoksia. Karl Klindworth, erittäin arvostettu Tšaikovskin pianistikollega Moskovan

konservatoriosta, suositteli von Bülowia konserton esittäjäksi. Klindworth toimitti konserton Bülowille ja Bulow puolestaan oli siihen erittäintyytyväinen. Bülow kirjoitti Tšaikovskille 13. kesäkuuta 1875 kiitollisen kirjeen ja ilmaisi ihailunsa konserttoa kohtaan. Hän ilmoitti, että hän tulee soittamaan sitä Yhdysvaltain kiertueellaan syksyllä 1875. Tšaikovski puolestaan vastasi, että hänelle se on suuri kunnia (Larosh 1962, 28.)

3.1.2 Esiintyminen

Lokakuun 25. päivä 1875 konsertto esitettiin ensimmäistä kertaa Bostonissa kapellimestari Langomin johdolla. Bulow raportoi Klindworthille: "Esitys Langomin johdolla oli varsin kohtuullinen ja uusinta otettiin eilen vastaan innostuneesti." Konsertista New Yorkissa, 22. marraskuuta samana vuonna Bülow kirjoitti Klindworthille: "Konsertto Damroschin johdolla on mennyt vielä paremmin täällä kuin Bostonissa, päättäväisesti se voitti kaikki puolelleen, ja lauantaina se soitetaan uudelleen. Tšaikovskista tuli suosittu tällä uudessa maailmassa.

Tšaikovski kiitti Bulowia kirjeessä joulukuussa 1875 ja kirjoitti, että hän haluaisi osallistua konsertteihin Yhdysvalloissa ja kuulla Bulowin tulkinnan, sillä hän oli tyytymätön kantaesitykseen marraskuussa 1875 Pietarissa. Siellä kapellimestarina oli toiminut E.F. Napravnikan, solistina Gustav Kross. Hän toivoi menestystä toisesta esityksestä, joka pidettäisiin kaksi päivää myöhemmin Moskovassa ja jossa solistina oli Taneyev ja kapellimestarina N. Rubinstein. Rubinstein muutti siis kielteistä käsitystään ja tuli toiseen tulokseen konsertosta, päätti ensin johtaa sen Pietarissa ja Moskovassa, ja sitten soittaa sitä itse ensimmäistä kertaa. Myöhemmin konsertosta tuli Rubinshteinin ohjelmiston pysyvä osa.

Tšaikovskin kiertueen aikana Amerikassa vuonna 1891, konsertto soitettiin toistuvasti. Sitä esitettiin säveltäjän johdolla myös Carnegie-Hallin avajaisissa New Yorkissa. Täällä teokset saivat tunnustusta ja kaikenlaisia kutsuja ja tervehdyksiä satoi Tšaikovskille. (Orlova 1992, 44.)

Viimeisessä konsertissa, 16. lokakuuta 1893, kun ensi-iltansa sai hänen kuudes sinfoniansa, Tšaikovski johti myös ensimmäisen konserton. Sen soitti pianisti AusderOe, joka osallistui myös Tšaikovskin Amerikan konsertteihin. (Tšaikovski & Taneev 1951, 169.)

3.1.3 Rakenne

Konsertossa on kolme osaa

- *Allegro non troppo e molto maestoso — Allegro con spirito.*
- *Andantino semplice — Prestissimo.*
- *Allegro con fuoco.*

Ensimmäinen osa – *Allegro non troppo e molto maestoso*. Tšaikovski käytti konserton muotona klassista rakennetta eli kolmiosaista sykliä.

Tällaisessä muodossa romantiikan aikakaudella sävelsivät konserttoja muun muassa Mendelssohn, Chopin, Schumann ja A. Rubinstein. On syytä korostaa, että siihen aikaan Liszt oli jo luonut vapaan ja yksiosaisen konserttomuodon ja oli monia säveltäjiä, jotka jatkoivat Lisztin valitsemalla tiellä. Tšaikovski ei kuitenkaan hylännyt klassista kolmiosaista konserttomuotoa. Ensimmäinen osa koostuu johdantoteemasta (introducio) ja sonaatin allegrosta. Johdantoteeman merkitys on niin suuri, että sen voi ajatella olevan ikään kuin erillinen osa. Johdantoteema esiintyy kolme kertaa. Ennen viimeistä esiintymiskertaa Tšaikovski on kirjoittanut suuren virtuoosisen kadenssin.

Johdannon jälkeinen osa muistuttaa Tšaikovskin ensimmäisen sinfonian ensimmäisen osan sykliä. Siihen sisältyy kolmiosainen pääteema ja sivuteema, joka koostuu kahdesta temasta. Rikas ja monipuolinen musiikillinen tematiikka mahdollistaa säveltäjälle musiikin avaamisen kauneimissa muodoissa ja taitavasti. Kehittely tässä osassa on myös sukua sinfoniolle ja siinä esitetyt pääteemoja muutetaan: lyyriset ilmiöt saavat pateettista väritystä. Repriisi sisältää pianon kadenssin ja tuo uuden vaiheen kehittelyyn. Nyt kun Tšaikovskin ensimmäinen konsertto on yksi tärkeimmistä numeroista pianistien ohjelmistossa, on vaikea käsittää, miten N. Rubinstein ei tätä nähnyt tutustuessaan konserttoon.

Toinen osa on Andantino semplice. Siinä säveltäjä yritti yhdistää kahden perinteisen sinfonistasyklia edustavan osan, nimittäin lyyrisen osan ja scherzo-osan ominaisuuksia. Se on kirjoitettu Tšaikovskin suosimassa kolmiosaisessa muodossa, jossa keskiosa eroaa äärimmäisesti muista osista. Myöhemmin tätä periaatetta on kauniisti kehittänyt Rahmaninov, kolmannessa pianokonsertossaan. Kaikilta osin konserton tässä osassa on tematiikalla erittäin tärkeä merkitys materiaalin vaihtelun kehityksessä.

Kolmas osa on Allegro con fuoco. Energinen tulinen finaali tekee valtavan vaikutuksen yleisöön. Finaali on sävelletty niin sanotussa sonatti - rondo - muodossa, johon usein törmää 1800-luvun konserttokirjallisuudessa. Tšaikovski on tulkinnut tämän muodon mielenkiintoisesti: tässä muodostuu kolme keskenään samanlaista pientä sykliä, jotka koostuvat useiden kuvien vuorottelusta. Viimeiseen sykliin sisältyy juhlallinen coda.

3.2 Musiikkianalyysi 1 osa

Ensimmäinen osa – sonattimuoto

Andante	Alkusoitto	
+-----+-----+-----+		
a+ a var I + cad	+	a var II + lop a
b-Des Des		Des
24 + 16 + 20	+	17 + 8 + 22
107		

Allegro	P.T.	
+-----+-----+		
b + b keh	+	b var
b f		b
26 + 34	+	11 + 5
76		

+-----+-----+		
c + d	+	per d, c
As-c-As As		c var + kulku + d lop
21 + 7	+	6 + 22 + 27 + 25
108		

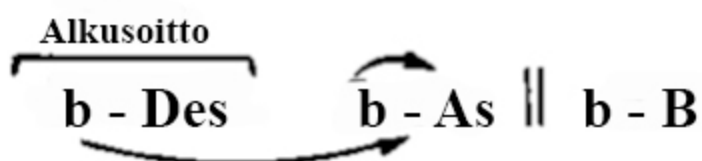
R	P.T	S.T
+-----+-----+-----+		
d, b + c mod. + d, b	b var + yhd. t	c + c lop. per
As	b	B-d B - Ges
65 + 55 + 39	16 + 4	21 + 46
159	20	67

+-----+-----+		
cad	(c keh + d + c keh. per)	+
Ges	C H	lop d keh + lop
26 + 15 + 33		B
74		28 + 26
128		

alku – 1-107, päätteema – 108-183, sivuteema – 184-291, kehittely – 292-450.
 päätteeman repriisi – 451-470, sivuteeman repriisi – 471-537, kooda – 538-665.

Täytyy alleviivata seuraavat asiat:

1. teema b – ukrainalainen kansanlaulu.
2. suuri kolmiosainen alku
3. kolmeosainen loppu päätteema
4. pitkä coda, koostuva 2 osaa: kehittäely ja päätös.
5. epätavallinen tonaalinen kulku

6. codassavainsivuteemanmateriaali

280

P-no *ff*

V-ni *mf*

tutti [*ff*]

teema a

Pääteema

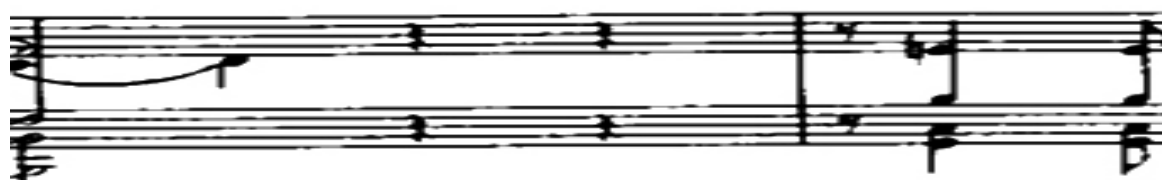
teema b

[Allegro con spirito]

281

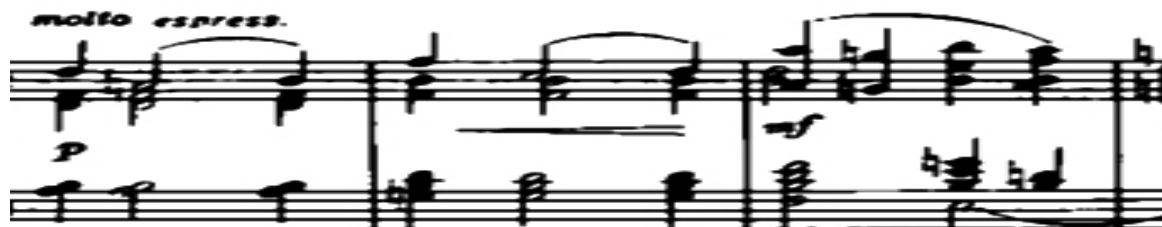
P-no

Archi

Sivuteema
teema c

molto espress.

Sivuteema
teema d

V-ni

3.3 Artur Rubinstein

Itse pidän erityisesti Rubinsteinintulkinnasta, mitä tulee Tšaikovskin ensimmäiseen pianokonserttoon. Lukija voi kuunnella sen tästä osoitteesta:

<http://www.youtube.com/watch?v=ISZF-Z2-Y98>

Artur (Arthur) Rubinstein (28. tammikuuta 1887– 20. joulukuuta 1982 Genève) oli puolalaissyntyinen pianisti. Häntä pidetään yhtenä 1900-luvun merkittävimmistä pianisteista.

Rubinstein syntyi Łódzissa juutalaiseen perheeseen. Hän opiskeli pianonsoittoa Varsovassa ja piti ensikonserttinsa Berliinissä vuonna 1900. Hän jatkoi opintojaan Karl Heinrich Barthinjohdolla. Vuonna 1904 hän siirtyi Pariisiin, jossa hän tutustui muun muassa säveltäjiin Maurice Ravel ja Paul Dukas sekä viulisti Jacques Thibaud'hon. Hän esitti Camille Saint-Saënsin toisen pianokonserton säveltäjän läsnä ollessa. Ensikonserttinsa New Yorkissa Rubinstein piti vuonna 1906 ja Lontoossa vuonna 1912.

Ensimmäisen maailmansodan aikana Rubinstein asui Lontoossa ja esiintyi yhdessä viulisti Eugène Ysaÿen kanssa. Vuosina 1916–1917 hän teki kiertueen Espanjaan ja Etelä-Amerikkaan. Hänen kiinnostuksensa espanjalaisen kielialueen säveltäjiin, kuten Enrique Granadosiin, Isaac Albéniziin, Manuel de Fallaan ja Heitor Villa-Lobosiin, juontuu tältä ajalta. Toisen

maailmansodanaikana Rubinstein asui Yhdysvalloissa, ja hän sai kansalaisuuden vuonna 1946. Rubinsteinin ura jatkui vuoteen 1976 asti, jolloin heikentynyt näkö ja kuulo lopulta pakottivat hänet vetäytymään estradeilta.

Vaikka Rubinstein muistetaan konserttisolistina, hän oli myös erinomainen kamarimuusikko, jonka esiintymiskumppaneihin kuuluivat mm. Henryk Szeryng, Jascha Heifetz, Gregor Piatigorsky ja Guarneri-kvartetti.

Rubinstein tunnetaan valtavasta ohjelmistostaan, johon kuului Frédéric Chopinin tuotanto lähes kokonaan, melkein kaikki romanttinen pianokirjallisuus sekä myös hänen oman aikansa "moderni" pianomusiikki.

Mielestäni Rubinshteinin soitossa on vahva asento, tempo on välillä liian nopea, mutta kaikki äänet soivat, sopivat hidastukset tuovat miellyttäviä vivahteita soittoon, niistä tulee esille täysin romaanttinen kappale. Tulee mieleen vaikkapa joku venäläinen hidas kansanlaulu. Nopeat kohdat puolestaan ovat tosi "ylpeät", niistä kuuluu massiivinen sointi, jota sitten taas pysähtyy johonkin kaunisti soitettuun hidastukseen. Rytmisesti melkein kaikki nopeat kohdat soivat oikein, vaikka tempo on hurja, virtuoosisesti soitettu.

Minusta tämä versio on hyvin lähellä sitä, miten pitäisi Tšaikovskin ensimmäinen konsertto pitäisi soittaa.

4 POHDINTA

Pjotr Tšaikovski on yksi musiikin historian tunteellisimmista ja herkimmistä säveltäjistä. Hänen mieleenpainuvan melodinen sävelkielensä on ilmaisuvoimainen, dramaattisesti latautunut ja kuohuvan suurieleinen. Tšaikovski käytti teoksissaan venäläisiä ja slaavilaisia kansansävelmiä, mutta sai vaikutteita myös eurooppalaisesta musiikista. Hänen ansiostaan venäläinen musiikki tuli kansainvälisesti tunnetuksi.

Tšaikovskin ensimmäistä pianokonserttoa pidetään yhtenä romanttisimmista konsertoista. Sen juhlava koko orkesterin aloitus on yksi maailman kuuluisimmista melodioista, jota säestävät pianon kaikki 7½ oktaavia käsittävät mahtipontiset soinnut. Se on yksi kaikkien aikojen rakastetuimmista ja eniten soitetuista konsertoista.

Tässä opinnäytetyössä esittelin musiikkianalyysin teoksen ensimmäisestä osasta. Analyysin tekeminen on tietenkin vaikuttanut käsitykseeni teoksesta. En kuitenkaan voi tarkasti sanoa kuinka paljon tai millä tavalla soittamiseen vaikuttaa se että tunnen teoksen rakennetta musiikkianalyysin kautta. Voin vain sanoa, että on tärkeä tietää millaisista osatekijöistä kappale on rakennettu, millaisia teemoja siitä erottuu ja millaiset roolit solistilla ja orkesterilla on sekä teoksessa kokonaisuutena että sen yksityiskohdissa.

Musiikkianalyysin merkitys on eri muusikolle erilainen. Jotkut eivät tarvitse sitä lainkaan, toiset taas nojautuvat siihen paljonkin. On hämmästyttävää, että esimerkiksi Pavarotti ei tuntenut edes nuotteja, mutta saattoi silti esittää musiikkia niin vakuuttavasti. Ehkä musiikin tuntemukseen on monta tietä.

Musiikkianalyysin merkitys on mielestäni erilainen säveltäjälle kuin soittajalle. Sitä voisi kuvailla talovertauksen avulla. Säveltäjä on kuin rakentaja, joka rakentaa sävellyksen kuin talon. Talon rakentamiseen tarvitaan insinöörin taitoa ja tietoa siitä miten rakennetaan, miten osat ovat suhteessa toisiinsa, mihin mitäkin tulee. Soittaja on puolestaan kuin asukas, joka käyttää taloa ja tietää talosta niin paljon että pystyy asumaan siinä ja hoittamaan sitä niin että se pysyy kunnossa. Säännöllinen harjoittelu on juuri tuota kunnossa pitämistä.

LÄHTEET

Asafjev, B. 1954. Избранные труды. Moskova: AkademianaukUSSR, s.37.

Aljshvang, A.A. 1959. Чайковский – Moskova: Muzika.

Glebov, I. & Tchaikovski P.I. 1922. Его жизнь и творчество. – Pietari: Mislj.

Kunin, I.F. 1958. П. И. Чайковский - Moskova: Molodaja gardia.

Larosh, G. 1962. Воспоминания о Чайковском – Moskova: Vita Nova.

Orlova, E.M. P.I. 1990. Чайковский биография. Moskova: Muzika.

Sokolov, V. 1994. История забытой жизни – Moskova: Muzika.

Tchaikovski, M.I. 1895. Из семейных воспоминаний -
tchaikov.ru/vosp_modest.html

Tchaikovski, P.I. & Taneev, S.I. 1951. Письма – Moskova: Mainz, s.169

Zitomirski D.V. 1936. Симфоническое творчество Чайковского – Moskova:
Kansalainen filarmonia, s. 62

LIITE: TIETOA KIRJOITTAJISTA

Asafjev B. Glebov I (1884-1949) venäläinen säveltäjä, kriitikko, opettaja.

Kunin I. F. (1904-) venäläinen musiikkitieteilijä

Sokolov V. (1908-1993) venäläinen kuoron kapellimestari, opettaja, säveltäjä

Zitomorski D. V. (1906-1992) venäläinen musiikkitieteilijä, taidetieteilisuuden tohtori

Larosh G. (1845-1904) venäläinen musiikkikriitikko, säveltäjä

Aljshvang A. (1898-1960) venäläinen musiikkitieteilijä, pianisti

Orlova E. M. (1908 - ..) venäläinen musiikkitieteilijä, taidehistorian tohtori

Taneev S. I. (1856-1915) venäläinen säveltäjä, pianisti, opettaja, tiedemies

Tchaykovski M. I. (1850-1916) venäläinen näytelmäkirjailija, kääntäjä, teatterikriitikko; Peter Tšaikovskin nuorempi veli.

